

Sinikka af Hällström

VELLUMIKÄÄRÖ JA RASIA KASTEMEKOLLE

Kuvataiteen koulutusohjelma

2016

VELLUMIKÄÄRÖ JA RASIA KASTEMEKOLLE

af Hällström, Sinikka
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Marraskuu 2016
Ohjaaja: Kespersaks, Veiko
Sivumäärä: 40

Asiasanat: Vellumi, Italic, kalligrafia, kultaus, kaste, rasia, taide, luovuus

Taiteellisena lopputyönä valmistettiin kalligrafian sekä kirjansidonnan keinoin nimi-käärö sekä rasia kastemekolle vuoden kestävässä valmistamisprosessissa.

Tässä raportissa kerrottiin hieman kasteen merkityksestä sekä kasteputvun historiasta. Pohdittiin hieman luovuuden ja taiteen merkityksestä.

Raportissa kerrottiin miten opinnäytetyön prosessi eteni ja kuvausta havainnollistettiin valokuvilla sekä piirroksilla.

SCROLL OF VELLUM AND A CONTAINER FOR CHRISTENING GOWN

af Hällström, Sinikka
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in Fine Arts
November 2016
Supervisor: Kespersaks, Veiko
Number of pages: 40

Keywords: vellum, italic script, calligraphy, gilding, baptism, container, art, creativity

The purpose of this art thesis was to prepare a scroll of vellum and a container for christening gown by method of bookbinding and calligraphy. The process took one year.

The thesis describes the meaning of baptism and a history of christening gown. In addition the importance of creativity and art is discussed.

In the report it has been described how the thesis process proceeded. The description was illustrated with photographs and drawings.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	NIMIKÄÄRÖ	6
2.1	Vellumin historiaa	6
2.2	Vellumin hiominen	6
2.3	Italicin kirjaimisto.....	8
2.4	Kirjoittaminen.....	11
2.4.1	Kirjoituksen harjoittelua eri musteilla.....	12
2.4.2	Kirjoituksen harjoittelua paperilla.....	12
2.4.3	Kirjoittaminen vellumille	13
2.5	Sukuvaakuna.....	14
2.6	Kultaus.....	17
2.7	Nauhan kiinnittäminen.....	18
3	RASIAN VALMISTUS	20
3.1	Tarvikkeet ja työn aloittaminen	20
3.2	Kääröä erottavan väliseinän rakentaminen.....	24
3.3	Ca Grain – paperin värjääminen	24
3.4	Rasian päällystäminen värjättyllä Ca Grain – paperilla.....	26
3.5	Rasian vuorittaminen Pariisin paperilla.....	27
3.6	Silkkityyny.....	27
3.7	Silkkipaperi.....	30
3.8	Silkkinauhat	30
4	KASTE.....	33
4.1	Kastekäsky ja kasteen merkitys	33
4.2	Kastemekon historiaa.....	33
5	MITÄ TAIDE ON JA MITÄ SE VIESTII?.....	35
6	MITÄ ON LUOVUUS?.....	35
7	TYÖHYVINVOINTI JA ARJEN TAIDE	36
8	POHDINTAA	36
	KIITOKSET.....	39
	LÄHTEET.....	40

1 JOHDANTO

Olin tutustunut Milavidaan eli Näsilinnaan avoimien ovien päivänä 27.5.2012. Se oli ainoa Pohjoismainen edustuskartano, jossa oli asuttu. Kiinnostuin sen traagisesta historiasta ja sen kohtaloista. Mietin, että olisiko siitä opinnäytetyön aiheeksi. Ohjaajani piti aihetta liian laajana ja pyysi rajaamaan joko rakennukseen tai historiaan. Aihe alkoi tuntua kaukaiselta.

Oli kovin vaikeaa löytää aihetta, joka olisi tarpeeksi läheinen ja kiinnostava. Jo Ryan rohkaisee aiheen valinnassa sanomalla, että ”ainoa rajoite on oma mielesi.” (Ryan 2009). Pestessäni kastemekkoa lapsenlapsen kastejuhlan jälkeen mieleeni välähti idea, joka rupesi ihan hymyilyttämään. Olisiko se tässä? Rasia kastemekolle?

Olin jo vuosia käynyt Ahjolan kansalaisopistossa kirjansidonnan kurssilla kirjansitoja ja kalligrafi Terhi Hurstin ohjauksessa. Vein puvun näytille. Puku herätti kurssilaisissa ihastuneita huokauksia. Olisi varmaan aika valmistaa rasia hauraalle kastemekolle. Samalla syntyi idea käärosta, johon voisi kirjoittaa kastettujen nimet. Aihe tuntui ajankohtaiselta ja tärkeältä. Tärkeältä siksi, että tuleville sukupolville säilyisi muisto kastemekosta, jolla on kastettu jo useita sukupolvia. Myös vellumista tehty kääro olisi tärkeä kastettujen kaikkine nimineen, syntymä – ja kastetietoineen. Kerroin tässä opinnäytetyössä sekä vellumin työstämisen ja siihen kirjoittamisen että rasian valmistamisen prosessin.

2 NIMIKÄÄRÖ

2.1 Vellumin historiaa

Pergamentti keksittiin antiikin roomalaisen kirjailijan Pliniuksen mukaan toisella vuosisadalla eKr. mutta varsinaisesti sen käyttö levisi kristinuskon levitessä kristillisen kirjallisuuden välityksellä (Heikkilä 2009, 16). Pergamentti – sana on peräisin Turkissa sijainneessa Pergamum – nimisestä kaupungista. Plinius vanhemman mukaan pergamentti keksittiin Pergamumissa korvaamaan papyruksen, koska egyptiläiset eivät sallineet papyrusta vietävän Turkkiin. Vellumin – sana tulee ranskankielisestä ”veau” – sanasta, joka merkitsee vasikkaa. Sanat pergamentti ja veliini eivät ole vakiintuneet (Heiskanen & Uusitalo 2001, 201 ja 55). Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisema Suomen kielen perussanakirja ei tuntenut sanaa vellum tai sanaa veliini, joten tässä opinnäytetyössä käytin poronahasta nimeä vellumi, joka on kalligrafian opintojen aikana tullut minulle tutuksi.

Pergamentti valmistui pitkällisen käsittelyn jälkeen ohueksi, taipuisaksi ja kestäväksi kirjoitusaluslaksi. Nahka pestiin ensin kylmällä vedellä ja sen jälkeen jätettiin useiksi päiviksi kalkkivesiliuokseen, joka irrotti karvan ja villan pois. Sitten nahka puhdistettiin kaarevalla veitsellä, jotta saatiin kaikki lihan rippeet sekä loput karvat pois. Lopuksi nahka pingotettiin tiukasti kehikkoon ja puhdistettiin vielä kaarevalla veitsellä ja kuivuttuaan nahka hiottiin hohkakivellä. Toisin kuin papyrusta pergamenttia voitiin kirjoittaa molemmille puolille sekä taipuisa, ohut ja kestävä pergamentti voitiin kääriä rullalle, jota ei voitu tehdä hauraalle papyrukselle (Heikkilä 2009, 16–18). Englantilainen kalligrafi Edward Johnston elvytti pergamentin valmistustavan 1900 – luvun alussa (Heiskanen & Uusitalo 2001, 78).

2.2 Vellumin hiominen

Kemin nahkatarvikeliikkeessä on tilattavissa kaikenlaisia nahkaisia tavaroita. Minun poronahkainen vellumini tilattiin sieltä. Jos mahdollista, kannattaa itse valita ostamansa nahan, koska kirjoittamiseen täytyy valita mahdollisimman virheetön nahka, sillä arvista ja mäkäräisten puremista jäävät jäljet näkyviin eläimen nahkaan. Nahka

menee helposti puhki virheiden kohdalta. Minä en päässyt itse valitsemaan paikan päälle, mutta yhteistilauksena tilatuista vuodista sain melko hyvän yksilön. Aloitin hiomisen lihapuolelta ensin karkeammalla P180-200:n ja lopuksi P400:n vesihiomapaperilla rauhallisin pyörivin liikkein ulkotilassa. Hioin oppimani mukaan kerralla yhteen suuntaan, ettei nahkaan tullut ryppyjä. Hienommalla vesihiekkapaperilla hiottaessa nahan hienot kuidut silenevät. Oli varottava, ettei käsistä lähtenyt rasvaa eikä nahan kiinnitykseen käytettävästä maalarinteipistä liimaa herkkään nahkaan.

Lihapuolen jälkeen hioin karvapuolen samalla tavalla. Karvapuoli ottaa musteen paremmin eikä hylje sitä niin kuin lihapuoli, joten siihen on hyvä kirjoittaa. Karvapuolelle kannattaa ripotella hiomisen yhteydessä Gum Sandaracia, jota saadaan Pohjois-Afrikkalaisesta havupuun (*Callitris quadrivalvis*) pihkasta, joka auttaa nahkaa ottamaan musteen paremmin vastaan sekä tekee kirjainten ääri viivoista teräviä (Heiskanen & Uusitalo 2001, 56, 68). Kalligrafian opettajamme mukaan ennen käytettiin myös hohkakiveä, koska nahassa oli enemmän rasvaa (Historiallinen kurssi 16.5.2015).

Koska tarkoitukseni oli kirjoittaa nahalle, sen oli oltava sileämpi kuin jos olisin maalannut siihen pelkästään kuvia. Hyvänlaatuinen veliini (vellumi) on ohutta, pinnaltaan samettimaista ja taipuisaa (Heiskanen & Uusitalo 2001, 56). Vellumi on valmis kun se on vaalea ja pehmeä.

Ohjaavan opettajan ohjauksessa oivalsin, että vellumia voi leikata myös vinottain, jolloin siihen sai enemmän mahdollisuuksia, vuodan selkäranka tuli näin vinottain kahdelle riville. Mittasin hiotun vellumin 30 x 80 cm kokoiseksi ja leikkasin leikkuterällä leikkuumaton päällä vuodan sivut. Yläreunan siistin ja pyöristin, koska muuten se olisi ollut liian kova ja olisi ollut vaikea kääriä rullalle.

Alareunan jätin vuodan alkuperäiseen muotoon, halusin näin kääroön jäävän pehmeän kauniin ja luonnollisen muodon. Olen innostunut vellumista niin paljon, että mielessäni on kehkeytynyt uusia ideoita, miten käyttää arvokasta vellumia uusiin projekteihin.

Kuva 1. Vellumin hiomista ulkona.

2.3 Italicin kirjaimisto

Italiassa renessanssin aikana 1300 -1500 – luvuilla kehittyi muun kulttuurin ohella italicin kirjaimisto. Kirjurien taidot kehittyivät huippuunsa. Silloin tutkittiin vanhoja käsikirjoituksia ja kehitettiin useita kirjoitusoppaita, joista osa on säilynyt meidän päiviimme saakka. Humanistien kirjoitusten esikuvina olivat karolingiset käsikirjoitukset, joiden luultiin olevan antiikin perua. Kalligrafien taitoja arvostettiin humanistien keskuudessa. Kirjaimistoa kutsutaankin humanisti – tai kansliakursiiviksi, koska paavin kansliassa kirjoitettiin paljon ja kehitettiin kirjaimistoa. Koska kirjoitettiin paljon, nopeus lisääntyi ja italicin kapeat kirjaimet soveltuivat hyvin nopeaan kirjoittamiseen (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 34–38).

Kapeat, ovaalit italicin kirjaimet ovat suhteellisen pienikokoisia. Perusitalicissa kirjainten x – korkeus on viisi terän leveyttä ja terän kulma 45 astetta. Kirjaimet ovat tiiviisti lähekkäin ja rivien välit tilavat, koska ylä – ja alapidennykset vaativat tilaa.

Kapeat, hieman eteenpäin kallistuvat kirjaimet mahdollistavat sujuvan ja nopean kirjoittamisen (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 38).

Kursiivi – italicissa kirjaimet sidotaan yhteen ohuilla sidosviivoilla, jolloin kirjoitus sujuu rytmikkäästi. Hyvin kapealla terällä on miellyttävää kirjoittaa, jolloin terä luis-
taa paremmin paperilla. Kursiivi – italicisiin liitetään usein ohuita ylä – ja alapiden-
nyksiin (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 44).

Italicin alkukirjaimet pohjautuvat roomalaisiin suuraakkosiin, mutta perusmuotona käytetään ovaalinmuotoista o – kirjainta. Myöhemmin isot kirjaimet ovat muotoutu-
neet enemmän pieniin kirjaimiin sopiviksi. Isot kirjaimet kirjoitetaan kahdeksan te-
rän leveyden kokoisina. Renssanssimestareiden kirjoitusoppaissa esitellään koristeel-
lisiä isoja kirjaimia, joiden koristelu näyttää ikään kuin kuuluvan luontaisesti kuulu-
van kirjaimeseen (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 48 – 52).

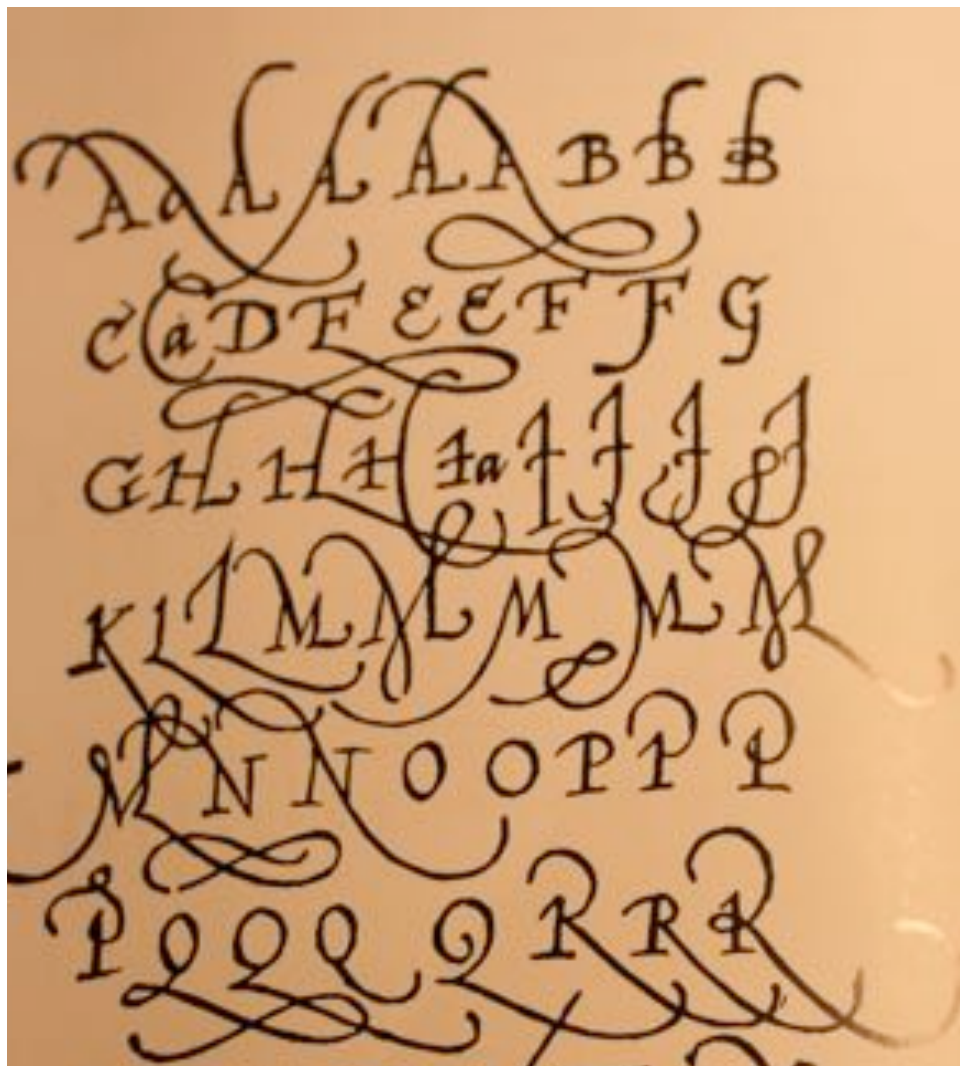
Valitsin kirjaintyylikseni italicin, koska se on selkeää ja helposti luettavaa. Kokeilin
Copperplatea, mutta se ei oikein soveltunut tähän työhön. Kirjoituksessani käytin
koristeellisia alkukirjaimia, jolloin huomasin, että kauniimpia kirjaimia sai pienem-
mällä terällä. Myös käytännön sanelemaa oli se, että minun täytyi käyttää pientä te-
rää, että kaikki tekstit mahtuivat vellumille.

Quegliocchi uaghi, et l'harmonia senti
 De le parole si soavi et sante ;
 Lungi da lei di mio uoler sen' uanno :
 L'asso chi mi dara Bernardo aita ?
 O chi m'acquetera, quand'io m'affanno
 Morrommi : et tu dirai mia fine udita ;

Kuva 2. Tätä italialaiselle Lisabetta Quirinille 1543 kirjoitettua Bembon sonaattia sonettia säilytetään Lontoon Victoria ja Albert – museossa. Sonetin teksti on kaunis ja ilmava esimerkki perusitalicin kirjaimistosta, jolloin kirjaimia ei vielä sidottu toisiinsa (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 38 -39).

A B C D E F
 G H I J K L
 M N O P Q
 R S T U V W
 X Y Z & Æ Ó

Kuva 3. Koristeellisia suuraakkosia (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 52).

Kuva 4. Gerard Mercatorin (1540) kirjoitusoppaan koristeellista kirjoitusta (Airas, Heiskanen & Uusitalo 1996, 54).

2.4 Kirjoittaminen

Tällä sukumme kastemekolla on kastettu 23 lasta, ensimmäinen vuonna 1937 ja viimeisin vuonna 2015. Toivottavasti kastetaan vielä tulevaisuudessa, siksi vellumille on tarkoituksella jätetty tyhjää tilaa uusille nimille. Keräsin nimet vellumiin perheen ystävällisellä avustuksella. Albumit, vauvakirjat, WhatsAppit ja valokuvat olivat kovassa käytössä. Vanhimman kastettavan kastepäivä ei ollut enää tiedossa, koska kaikki ne, jotka siitä olisivat tienneet, olivat jo kuolleet. Oli haasteellista saada syntymätodistus, koska lapsi oli syntynyt Helsingissä ja kastettu Kuopiossa. Lopulta saimme lunastettua Kuopion evankelisluterilaisten seurakuntien keskusrekisteriltä otteen kastekirjasta.

2.4.1 Kirjoituksen harjoittelua eri musteilla

”Shakespeare on sanonut, että muste säilyy, vaikka rakkauslaulujen kohde kuolee” (Yrjö Varpio radion Kultakuume – ohjelmassa 27.10.2016).

Useat mustetangot olivat kokeilussani. Kiinalainen mustetanko on hyvä kirjoitusmuste, mutta värinä se ei sopinut tähän työhön. Mustaa kiinalaista tankomustetta ja Red Ochrea kokeilin yhdessä, mutta en saanut niistä mieleistäni väriä. Pähkinäpuumuste oli väriltään sopiva, mutta sen valonkestävyys ei ole niin hyvä. Toisaalta kastemekko ja vellumikäärö säilytetään valolta suojattuina. Joten valitsin pähkinäpuumusteen tähän työhön. Harmittelen, etten kokeillut kultatankomusteita. Japanilainen Saiboku Reddish Gold yhdessä Saiboku vihertävän kullan kanssa antavat kauniin värin ja niillä on hyvä kirjoittaa. Olen kirjoitellut niillä päättötyön jo tehtyäni, mutta jatkossa aion kirjoittaa niillä lisää.

2.4.2 Kirjoituksen harjoittelua paperilla

Haaveilin kirjoittavani päättötyöni sulalla, mutta aikani eri riittänyt siihen. Joten valitsin terän, koska se on aina käyttövalmiina ja näin työ eteni nopeammin. Itse asiassa pidän kyllä sulasta erittäin paljon, sen joustavuudesta ja luonnonmateriaalin tunnusta. Cennino Cennini rohkaisee jo 1300 – 1400 – lukujen vaihteessa, että ” Tiedätkö mikä sinusta tulee harjoittaessasi kirjoittamista sulkakynällä? Sinusta tulee pätevä ammatilainen, taitava ja pystyvä piirtämään paljonkin sellaista mitä päässäsi liikkuu.” Hylkäsinkin sulan tällä kertaa, mutta jatkossa aion kyllä jatkaa edelleen sulalla kirjoittamista. Testasin kirjoittamista Mitchellin terällä numero kolme ja puoli sekä viisi. Mutta Mitchellin terä numero neljä oli sopivin, joten kirjoitin sillä nimet ja numerolla viisi kirjoitin päivämäärät.

Harjoittelin nimien, syntymäpaikkojen – ja aikojen, kastepäivien ja kastajan nimien kirjoittamista paperille. Kokeilin erilaisia papereita, kuten Soundersia, Archesia, Rivesia ja Ingresia, vaikka olin päättänytkin kirjoittaa vellumille. Itse asiassa kirjoitin kaikki nimet ja päivämäärät viiteen kertaan. Näin sain kirjoitukseen rytmiä ja tasaisuutta. Lisäksi pidin kirjoittamisesta erittäin paljon. Kirjoitin tekstit huolellisesti pitä-

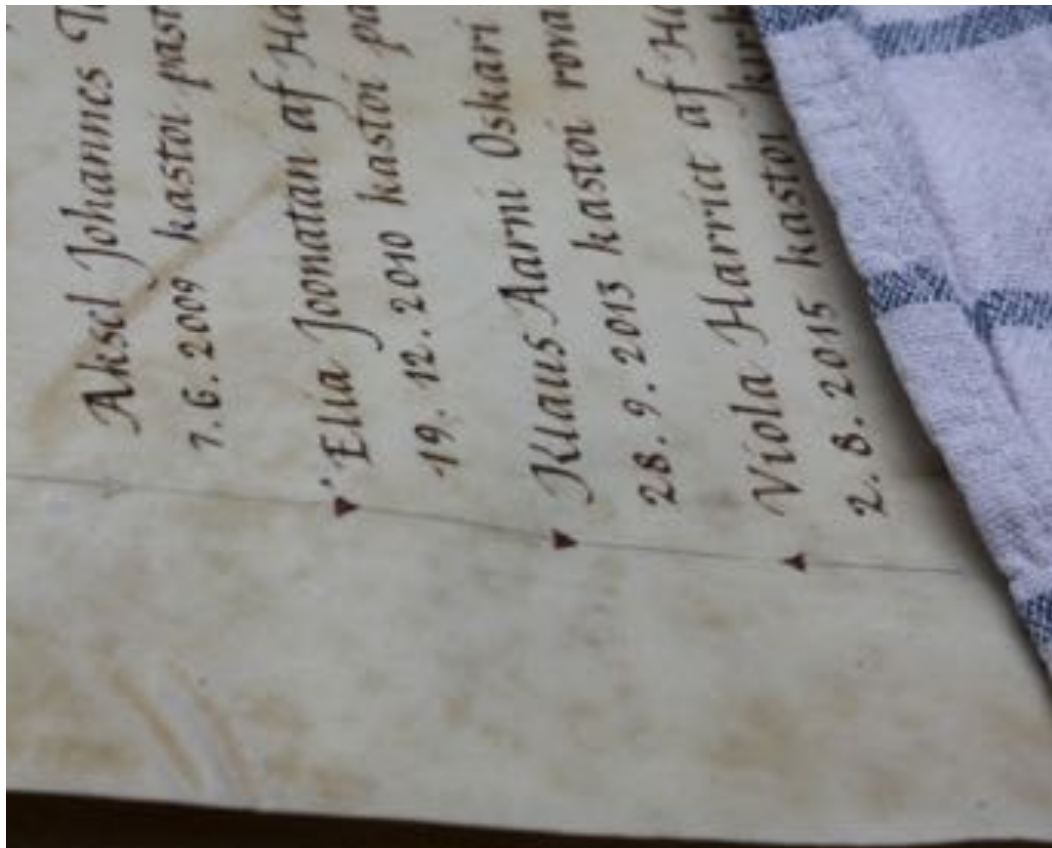
en tarkkaan huolen oppimistani kalligrafisista säännöistä, jotta kirjaimista tulisi kauniita ja että ne tuottaisivat iloa vuosikymmenienkin päästä. Pidin mielessä välistykset, kirjainten korkeudet, leveydet, kallistuksen. Vertailin isoja kirjaimia pieniin, jotta ne olisivat oikeassa suhteessa toisiinsa. Saatuaani harjoitusta paperille kirjoittamisessa oli aika siirtyä kirjoittamaan vellumille.

2.4.3 Kirjoittaminen vellumille

Kirjoitusta aloittaessani mittasin tarkkaan vellumille rivivälit ja merkitsin ne lyijykynällä viivoittamalla vellumin hyvässä valaistuksessa, jotta rivit pysyisivät suorassa. Ensin suunnittelin vellumin yläosaan otsikon paikan. Otsikon pituus ratkaisi vellumin leveyden, myös pitkät nimet mahtuivat hyvin yhdelle riville kapealla terällä kirjoitettuna. Keskitin tekstin otsikon mukaan. Myöhemmin huomasin, että otsikkoa olisi pitänyt lyhentää tai kirjoittaa kahdelle riville. Vasta käärön ollessa ripustettuna päättötyönäyttelyssä Taidekoulun kampuksella huomasin miten teksti on liikaa vasemmalla reunassa. Onneksi kääriä ei säilytetä seinällä, vaan omassa lokerossaan rasiassa ja katsellaan läheltä, jolloin se ei ole niin merkityksellistä.

Kastetun nimen perään kirjoitin syntymäpaikan ja syntymäajan. Toiselle riville kirjoitin kastepäivän ja kuka kasto i sekä hänen ammattinsa. Vasempaan reunaan jätin neljän senttimetrin marginaalin, jotta siihen mahtuisivat myös kultaiset kolmiot lasten nimien eteen osoittamaan lapsen sukupuolta.

Nimikäärö on hyvin henkilökohtainen kaikkine nimineen ja syntymäaikoineen. Vanhinta nimeä lukiessa tulee mieleen muistoja henkilöstä, jonka olen tavannut vain muutaman kerran. Torppari Kustaa Kallio kirjoittaa vuonna 1897, että ”Syntymäpäivämme kyllä saamme tietää edellisiltämme, mutta kuolinpäivämme jää ainoasti jälkeemme jääneitten tiedoksi.” Hän kirjoittaa, ettei hänen tarkoituksenaan ole ”ulotuttaa” kertomustaan muille kuin lähisukulaisilleen ja kirjoittaa, etteivät lapset varmaan pahastu, jos hän kirjoittaa vielä samalla tutulla isän äänellä elämänsä tärkeistä hetkistä (Makkonen 2002, 7). Sellaiset mietteet minullakin oli tätä lopputyötä tehdessäni, ”ulotuttaa” kertomukseni lähisukulaisilleni. Ilokseni lapseni ovat kiinnostuneina tutkineet vellumia teksteineen

Kuva 5. Vellumille kirjoittamista.

2.5 Sukuvaakuna

Kuva 6. Sukuvaakunan suunnittelua vellumin palaselle.

Käärön yläosaan suunnittelin koristekoukeroita, sillä se näytti kaipaavan jotain. Mutta koukerot eivät oikein miellyttäneet silmääni. Kunnes kokeilin perheemme sukuvaakunaa, jota ohjaajani oli ehdottanut. Se tuntui sopivan. Halusin tekstiin sopivan vaakunan, joka ei liikaa erottuisi vellumista. Silloin siinä saisi olla vain vähän väriä.

Hällströmin suvun kantaisä Gustav Gabriel Hällström oli tiedemies sekä muiden ansioidensa lisäksi Turun Akatemian rehtori. Hänen merkittävimmät työnsä käsittelivät kiinteiden kappaleiden sekä nesteiden lämpölaajenemista. Venäjän keisari Nikolai I olisi halunnut aateloida hänet, mutta koska hän oli ottanut pappisvihkimyksen, niin vasta hänen lapsensa ja heidän lapsensa saivat aatelistarvon nimellä af Hällström (Särkkä & Siltalouppi 1985, 52).

Hällströmin suvun vaakunan pohjana on sininen ranskalainen kilpi, jota halkaisee hopeavirta. Kilven molemmissa reunoissa ovat terävänurkkaiset tähdet osoittamassa kantaisän ensimmäisiä poikia. Keskellä on kultainen pergamenttikäärö, jonka vertauskuva on luonnon avoin kirja, koska Gustav Gabriel Hällström oli myös luonnontieteilijä. Pergamenttikäärön keskellä on egyptiläinen soitin, sistrum, koska kantaisä soitti alttoviulua, ja sen päällä harmaa kissa kuvaamassa viisautta. Kypäräkoristeena on musta risti osoittamassa Gustav Gabriel Hällströmin pappisvirkaa ja strutsinsulat merkitsevät suvun runsaslukuisuutta (Sukuyhdistyksen julkaisema sukukirja 70 – vuosijuhlan merkeissä 2003, 20).

Kuva 7. Vaakunan valmistuminen. Tähtien paikalle lisäsin pienet kultaiset pisteet. Kuvassa niitä ei vielä näy. Vasemmalla on osa oikean vaakunan valokopiosta.

2.6 Kultaus

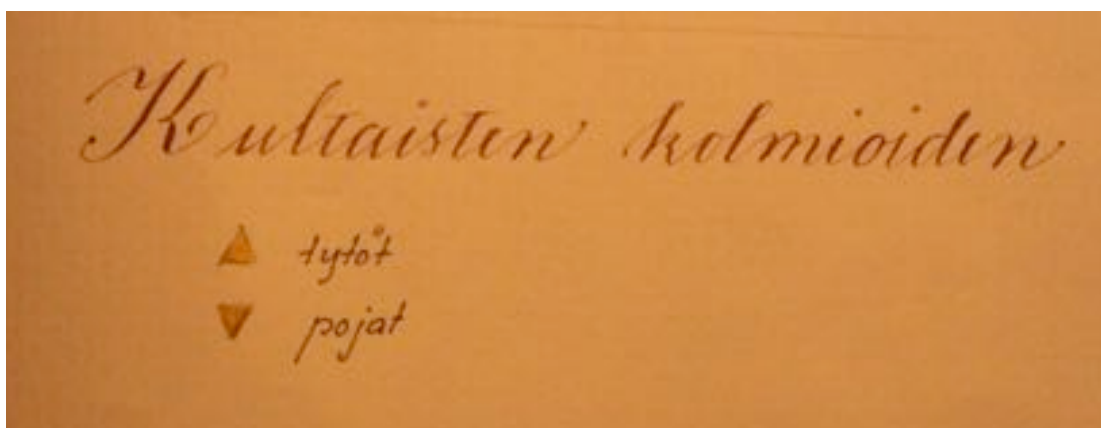
Kuva 8. Kultauksen pohjustusaineen, gesson lisääminen kolmioihin, jotka ovat nimien edessä. Gesson valmistimme yhdessä 5.1.2013 luokassamme taidekoulussa. Reseptin peruspohjana oli kipsi. Seokseen lisättiin lyijyvalkoista tai flake whiteä, sokeria, kalaliimaa ja bolusavea. Raaka-aineet lisättiin tarkkaan mitattuina, ainesten suhteet ovat tärkeitä, jotta kulta tarttuu sekä myös koossa pysymisen ja kiillon takia. Gesson valmistaminen on työlästä ja aikaa vievää massan hiertämisineen.

Kuva 9. Lehtikulta on kiinnitettyä gessopohjaan.

Kultaa on saatavana lehtikulta-arkkeina ja jauhe – eli nappikultana. Aitoa lehtikultaa on saatavissa 80 x 80 mm:n kokoisina arkkeina 25 lehden kirjasina. Käytin Loose Gold Leaf – irtokultaa, joka on irrallaan silkkipapereiden välissä. Kultani on 24 karaatin kultaa. Kultaa on saatavana myös Transfer Gold Leaf – siirtokultana, joka on kiinnitettynä silkkipaperiin (Heiskanen & Uusitalo 2001, 76).

Kultasin pienet kolmiot nimien edessä sekä hioin ne agaattikivellä kiiltäviksi. Kultaus ei ensin onnistunut toivomallani tavalla, koska se ei meinannut pysyä alustassaan. Mutta laitoin useita kerroksia kultaa, jolloin se alkoi pysyä paremmin. Pienet kultaiset pisteet vaakunan tähtien paikalla onnistuivat hyvin ja kiiltelivät kauniisti.

Kuva 10. Kolmiot nimien edessä ovat merkitsemässä lasten sukupuolta. Kolmioita ei ole vielä kullattu kuvassa.

2.7 Nauhan kiinnittäminen

Tein käärön alaosaan poikittain neljän senttimetrin pituisen viillon, jonka läpi silkkinauhan saattoi pujottaa vellumin toiselle puolelle ja kiinnittää oikealta puolelta ompelemalla. Näin kääre oli helppo sulkea käärimällä nauha käärön ympäri.

Kuva 11. Taito Pirkanmaan ohjeiden mukaan aitapistojen suunnittelua vellumille.

Kuva 12. Valkoisen silkkinauhan kirjomista vellumiin aitapistoilla käyttäen kultalankaa.

Ohjaajani ehdotuksesta lisäsin pienet kultaiset kolmiot nimien eteen, vaakunan tähtien paikalle kultaiset pisteet sekä kultalangan, jolla kiinnitin silkkinauhan vellumiin. Näin ne yhdistyvät kauniisti toisiinsa minunkin mielestäni.

3 RASIAN VALMISTUS

Oli mielekästä valmistaa rasia asiantuntevassa ohjauksessa Ahjolan kansalaisopistos-
sa. Rasian valmistaminen oli jo osittain tuttua, koska olin valmistanut aiemmin kote-
lon historiallisella kurssilla valmistamiseni sadan päivän kirjan suojaksi. Aloitin rasi-
an valmistamisen 17.9.2015. Ensin suunnittelin rasian koon. Olin samaa mieltä oh-
jaajan kanssa siitä, että rasian täytyi olla niin suuri, että kastepuku voisi levätä rasia-
sa väljästi.

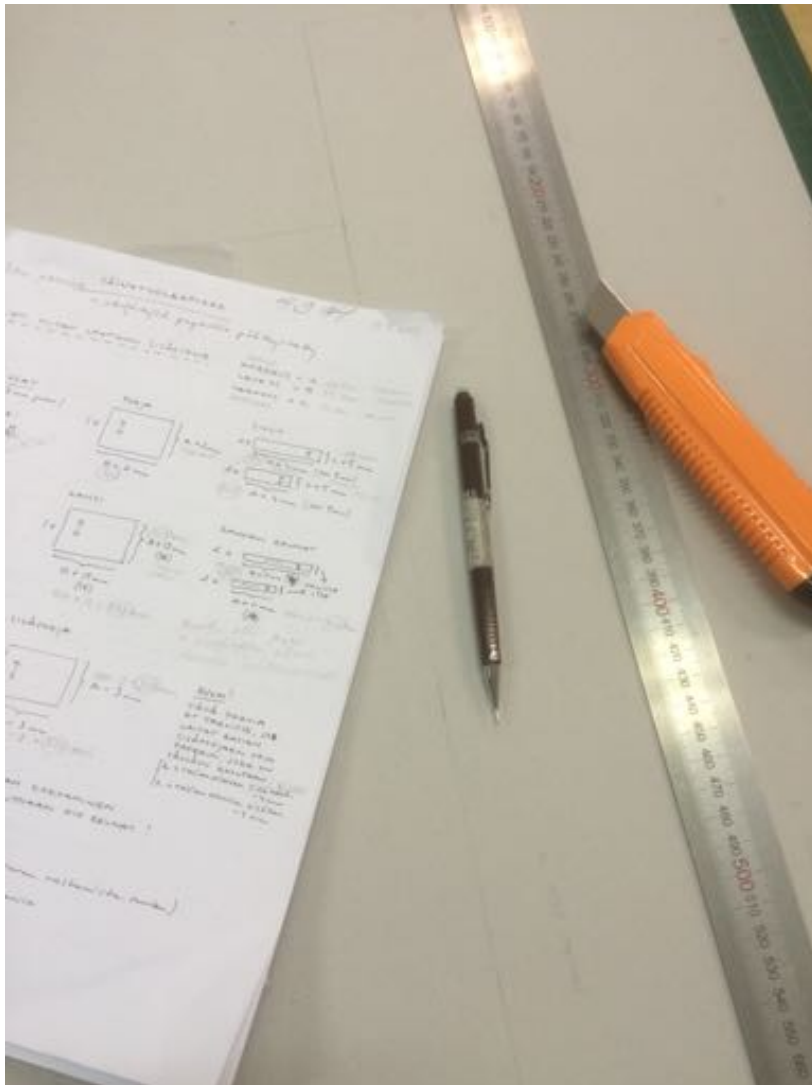
Kuva 13. Rasian koko 40 x 50 cm oli sopiva kastemekolle sekä käärölle.

Kirjaa sitoessa sekä rasiaa valmistaessa on erityisen tärkeää täydellinen keskittymi-
nen sekä mittaaminen huolella. ”Mittaa kaksi kertaa ja leikkaa kerran” oli usein kuul-
tu ohje ohjaajaltamme.

3.1 Tarvikkeet ja työn aloittaminen

Ohjaajan suosituksesta varasin rasiaa varten kolmen millimetrin vahvuista pahvia, jotta rasia olisi tukeva, kääroä erottavaan väliseinään ja rasian pohjalle kahden mil-
limetrin vahvuista pahvia, sekä kannen alapuoleisia tyynyjä varten yhden millimetrin
vahvuista pahvia. Rasian päällystyspaperiksi valitsin valkoisia 65 x 50 cm:n kokoi-
sia Cansonin Ca Grain 125 g arkkeja, sekä vuoreksi valkoista Pariisin paperia, eli

Cansonin Ingress – paperia. Kastemekon suojaksi rasiaan sisälle ostin valkoista silkkipaperia, silkkityynyihin tilasin Luxury – silkkiä ja vanua. Käärön ympärille sekä käärön nostamiseen ostin leveää silkkinauhaa. Päällystyspaperin värjäämiseen varasin Windsor & Newton Calligraphy ink – värejä; blue scuro, white, silver, crimson sekä kultajauhetta, Knorr prandell – kirjansidonnassa liimaa, ison leikkumaton, 60 cm metalliviivottimen, taittoluu, siveltimeä ja pensseleitä.

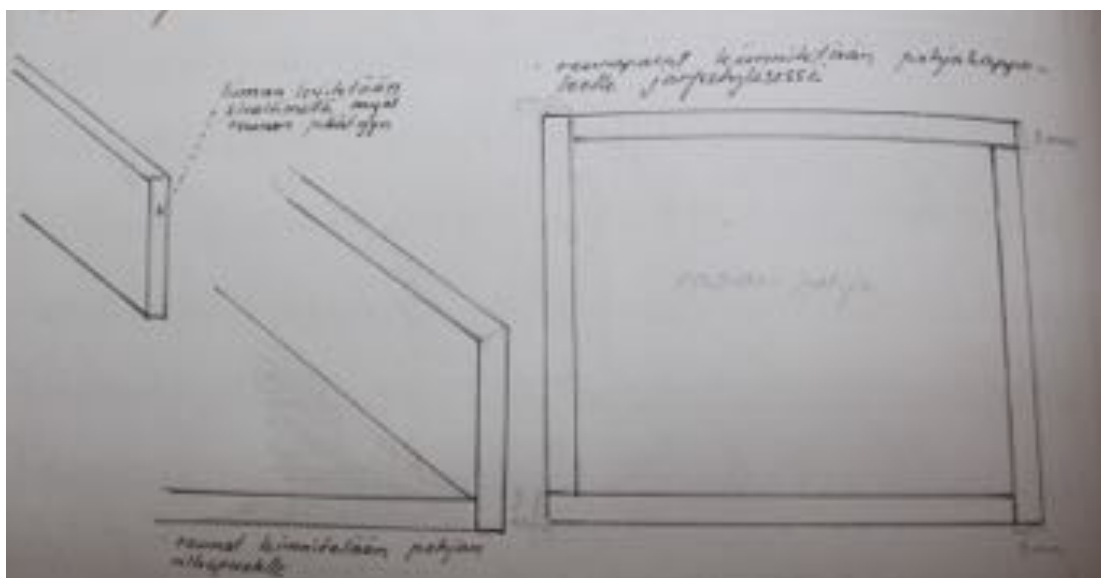

Kuva 14. työvälineitä pahvin leikkaamiseen

Rasiaa varten tein itselleni hyvin tarkat työpiirustukset ja mittasin osat huolellisesti. Oli tärkeää huomioida aina jokaisesta kalligrafiassa ja kirjansidonnassa käytettävästä pahvista sekä paperista kuitusuunta. Jos kuitusuuntaa ei otettaisi huomioon, rasia saattaisi vääntyillä. Merkitsin kuitusuunnan nuolella jokaiseen leikkaamaani kappaleeseen.

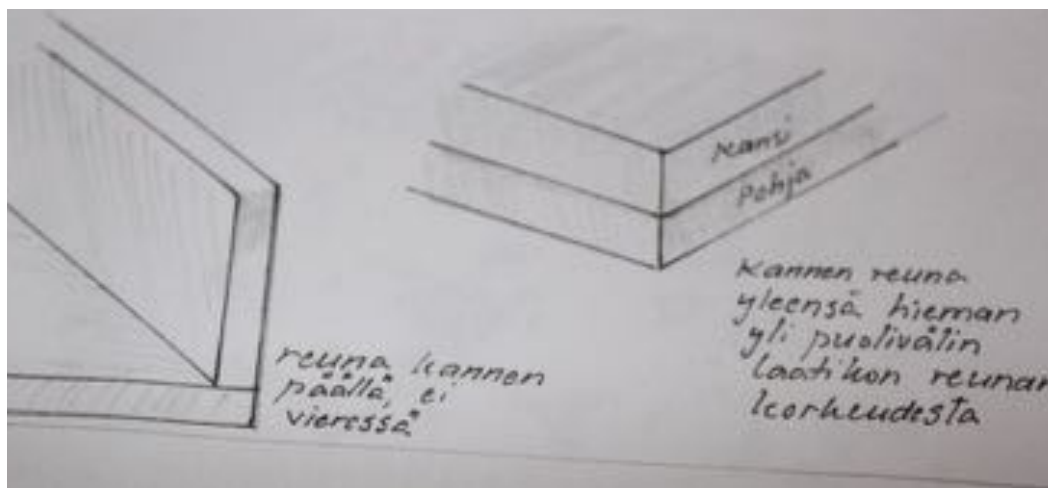
Kolmen millimetrin paksuinen pahvi oli haastavaa leikata, jotta leikkuupinnasta olisi tullut suora. Ensin täytyi leikata ura, jota vähitellen syventämällä ura ulottui leikkuumattoon asti. Lopuksi pahvin kaikki reunat täytyi hioa siistiksi hiekkapaperilla. Jouduin leikkaamaan yhden kappaleen uudelleen, koska se oli millimetrin verran liian lyhyt.

Leikkasin sivu – ja pohjakappaleet myös ja hioin reunat. Levitin ohuella siveltimellä kirjansidonnan liimaa pohjakappaleen leikkuupinnoille sivulle kerrallaan. Sivukappaleet liimasin pohjaan siten, että kiinnitin reunapahvit leikkuupinnan ulkopuolelle, etteivät reunat painu sisään.

Kuva 15. Liimasin sivukappaleet pohjaan siten, että kiinnitin reunapahvit leikkuupinnan ulkopuolelle.

Seuraavaksi valmistin rasian kannen. Mittasin osat, lisäsin pitkiin sivuihin millimetrin pituutta enemmän kuin rasian pohjakappaleessa, jotta kansi mahtuisi rasian päälle. Alun perin kannen reuna oli kymmenen senttimetriä korkea, mutta madalsin reunaan kuusi senttimetriä korkeaksi, jolloin kansi näytti paremmalta. Kannesta tuli sopuisuhtaisen näköinen silloin kun sen korkeus oli puolet pohjakappaleen sivun korkeudesta. Leikkasin ja liimasin osat samalla periaatteella kuin pohjakappale paitsi reunat kiinnitin kannen pohjan päälle.

Kuva 16. Kannen sivukappaleet ovat liimattuina

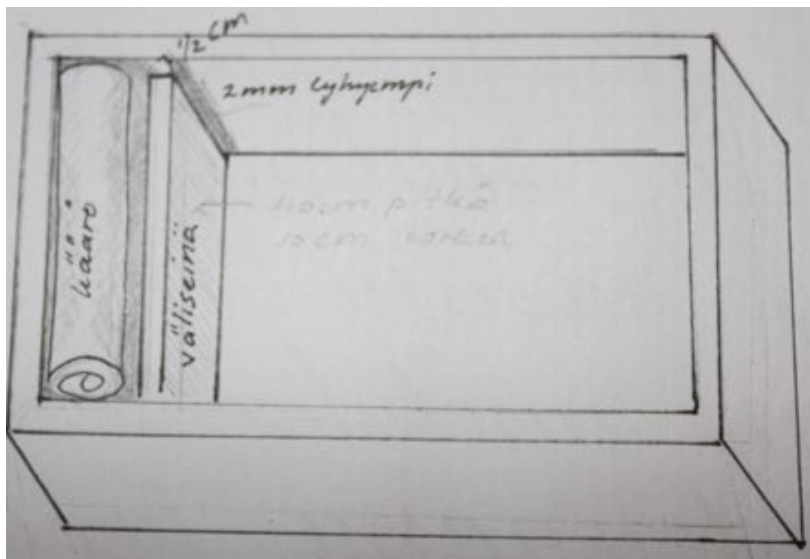
Tein työohjeet, koska ne ovat tärkeitä myöhempää käyttöä varten. Lopuksi liimasin maalarinteipin palat tukemaan liimasaumojä vetäen ja kiristäen reunojen ja nurkkien yli, jonka jälkeen annoin osien kuivua. Rasia alkoi syntyä. Liiman kuivuttua poistin maalarinteipit ja hioin kaikki pinnat hiekkapaperilla.

Kuva 17. Rasia alkaa syntyä. Cansonin Ca Grain paperi on ostettu ja vielä rullalla.

3.2 Kääröä erottavan väliseinän rakentaminen

Leikkasin kääröä erottavan väliseinän kahden millimetrin vahvuisesta pahvista. Sen tuli olla kaksi millimetriä lyhempi kuin rasian alaosan sivu ilman reunan paksuutta ja yläosasta puoli senttimetriä matalampi kuin reuna. Väliseinästä tuli 40 senttimetriä pitkä ja 10 senttimetriä korkea.

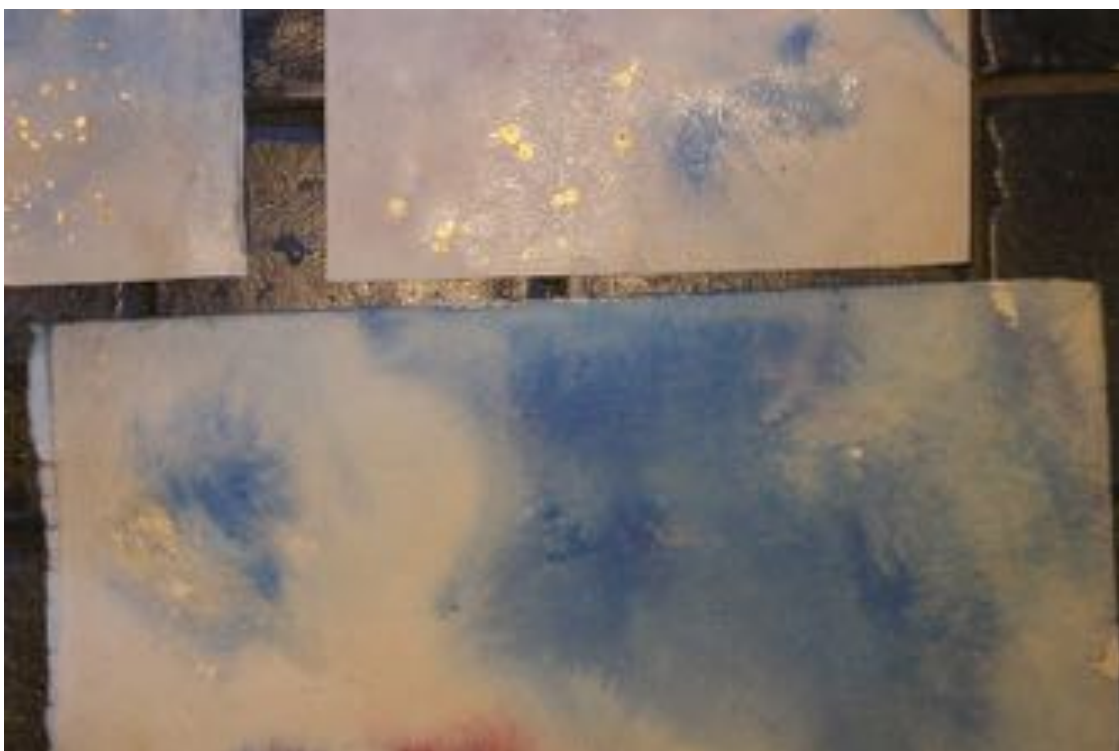
Kuva 18. Kääröä erottavan väliseinän rakentaminen

3.3 Ca Grain – paperin värjääminen

Ohjaavan opettajan kanssa pohdimme rasian päällystämistä kankaalla, jolloin kankaalle olisi voinut kirjoa logon tai nimikirjaimet kultalangalla. Myöhemmin kankaalla päällystäminen osoittautui mahdottomaksi. Kankaan reunat ovat purkautuvia, joten ne olisi pitänyt kääntää nurjalle puolelle, jolloin reunoista olisi tullut paksuja. Ca Grain paperin saattoi liimata suoraan kannen päälle. Mietin myös, että kirjoittaisinko tekstiä kannen päälle. Keskustelumme päätteeksi kurssin vetäjän kanssa päätin hylätä idean ja värjätä viisi Ca Crain – paperiarkkia kylpyhuoneen lattialla. Laveerasin arkit vedellä ja tiputin märälle pinnalle tipan mustetta pipetillä, jolloin muste levisi kauniisti. Parhailtaan oli kauniita syyspäiviä ja taivas oli kuulas. Siitä sain idean. Väreilläni hain sellaista taivasta: pilviä, vaaleaa ja herkkää sinistä ja aavistus kultaa.

Kuva 19. Värikokeiluja

Kuva 20.. Värikokeiluja

Väri onnistui juuri sellaiseksi kuin olin tarkoittanut! Annoin arkkien kuivua.

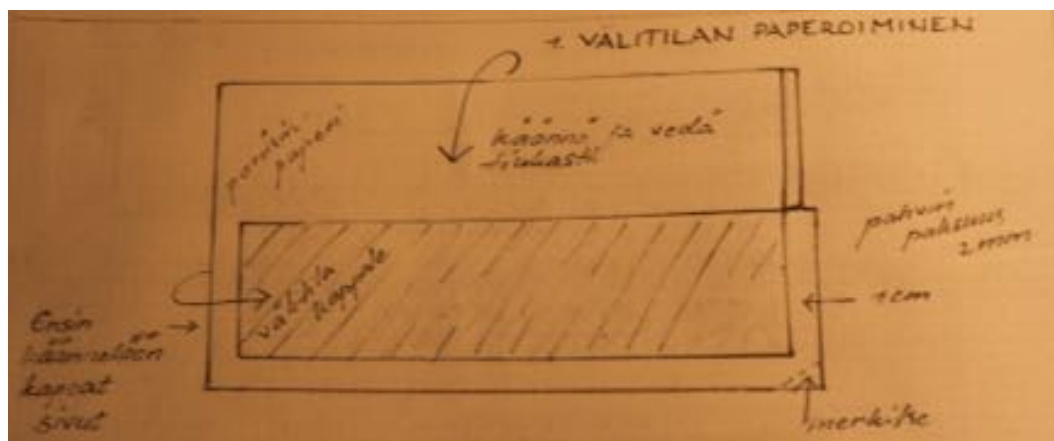
Kuva 21.. Ca Grain – paperin värjäys onnistui toivomallani tavalla. Kuva ei anna täyttä oikeutta värille, on tässä liian punertava.

3.4 Rasian päällystäminen värjättyllä Ca Grain – paperilla

Rasian päällystämisen täytyi aloittaa ulkopinnoilta ja sen jälkeen vuorittaa sisäosat, koska muuten rasia olisi voinut vääntyillä. Aloitin rasian alaosan pitkistä sivuista. Mittasin päällytyspaperit ja leikkasin ne mittojen mukaan. Olin laittanut kansipaperiksi tarkoittamani paperin syrjään odottamaan, etten olisi vahingossa leikannut sitä. Levitin kirjansidonnan liimaa tasaisesti leikatuille osille. Liimasin osat paikoilleen kevyesti päältä tukien ja tukien samalla alapuolelta toisella kädellä. Painelin osat paikoilleen taittoluulla. Käänsin rasian ylösalaisin ja painelin kädellä rasian pitkää sivua myös sisäpuolelta. Lyhyisiin sivuihin liimataan värjätty paperi pohjan puolelta ensin. Laitoin rasian pöydän reunalle varmistaen etureunan pysymisen siistinä. Leikkasin nurkkapalat saksilla, levitin liimaa käännösvaroihin ja taitoin nurkat taittoluulla. Rasian pohjaosan lyhyille sivuille liimasin neljä millimetriä lyhemmän Ca Crain – paperin kuin lyhyt sivu, koska pidempien sivujen käännövarat liimattiin niiden päälle. Seuraavaksi pinnoitin kannen sivut samalla periaatteella. Sekä liimasin kannen paperin. Osien täytyy olla aina painon alla liimauksen jälkeen.

3.5 Rasian vuorittaminen Pariisin paperilla

Vuoreksi olin valinnut hyvin valkoista Pariisin paperia herkkään aiheeseen. Pariisinpaperi oli ihastuttavan ohutta ja taipuisaa. Leikatessa täytyi muistaa, että Pariisinpaperi ja pahvi täytyi olla samassa kuitusuunnassa. Ensin leikkasin rasian alaosan pohjapaperin, jonka oli oltava joka sivultaan kolme millimetriä pienempi kuin pohja. Pohjapaperi laitettiin viimeisenä pohjalle irtonaisena tai olisi voitu liimata kiinni. Valmistin silkkikankaisen pohjan päälle vielä tyynyn, joten pariisinpaperi ei näkynyt pohjalta ollenkaan. Seuraavaksi leikkasin kannen sisäpohjapaperin. Sen oli oltava neljä millimetriä pienempi kuin pohja. Paperiin lisättiin sekä kannen että pohjan pitkiin sivuihin senttimetrin verran käännevaraa, mutta lyhyille sivuille ei tarvinnut lisätä, koska paperi oli tarkoitus laittaa viimeisenä päälle.

Kuva 22. Kääröä erottavan väliseinän paperoiminen Pariisin paperilla

Myös kääröä erottava väliseinä täytyi päällystää Pariisin paperilla. Ensin vuoritin pitkät ja sitten lyhyet sivut sekä viimeisenä pohjan molemmat lokerot. Levitin liimaa, ja aloitin kiinnittämisen etureunan keskeltä ja etenin nurkkiin painellen varovasti ja ripeästi. Ensin kiinnitin reunat ja varovasti pohja taittoluun tylpällä päällä auttaen, nurkat varovasti. Pariisinpaperi muotoutui kauniisti, mutta se menee helposti rikki.

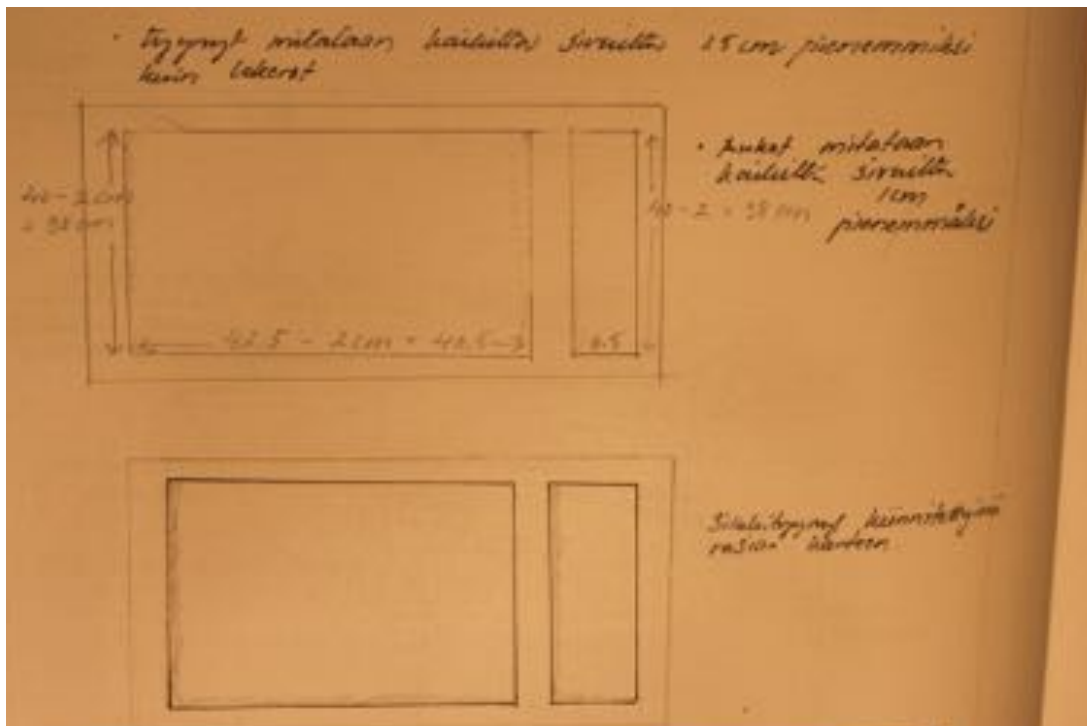
3.6 Silkkityyny

Suunnittelimme rasiaan pehmusteita yhdessä ohjaajieni kanssa. Koska oli kyse säilytettävästä vaatteesta, niin pehmusteita ei tarvittu rasian sisäreunoille, vaan ainoastaan

kanteen ja pohjalle. Rasian kanteen ei voinut valmistaa tilaa vievää tyynyä, koska kansi ei olisi mahtunut kiinni, vaan täytyi valmistaa kaksi erillistä tyynyä. Näin rasiasta tulisi ylellinen säilytyspaikka arvokkaalle puvulle. Tilasin vitivalkoista Luxury -silkkiä Tampereen Eurokankaasta ja jäin innolla odottamaan lähetystä, joka saapuikin parin viikon päästä. Ostin myös paksua vanua tyynyjen pehmikkeeksi Kannen tyynyjen alle laitoin millimetrin paksuista ja rasian pohjalle olevan tyynyn alle kahden millimetrin paksuista pahvia. Ensiksi täytyi mitata rasian ja lokeron pohja ja vähentää niistä joka sivulta kaksi millimetriä, jotta tyyny mahtuisi.

Silkkityynyn valmistuksessa pahville täytyi levittää liimaa keskeltä reunoille levittäen. Vanu liimasin päälle ja laitoin tyyny hetkeksi painon alle. Ensin täytyi liimata vanu pahviin, ettei vanu liikkunut silkkikangasta kiinnitettäessä. Liimasin silkkikankaan siten, että laitoin joka reunoiltaan kolme senttimetriä leveämmän silkkikankaan päälle lokeron kokoisen pahvin. Levitin liimaa pahvin yhdelle reunalle ja käänsin kankaan päälle liimaamalla nurkan ensin. Ensin liimasin vastakkaiset reunat. Nurkista vedin silkin tiukalle ja liimasin sen lankasuoraan taittoluun avulla. Pyrin saamaan tyynyjen nurkat teräviksi, jotta ne mahtuivat rasian pohjille. Toinen isompaan lokeroon ja toinen vellumikäärön lokeroon. Tyynyn toista reunaa kiristettiin niin, että tyynystä tuli muhkea. Laitoin tyynyt painon alle liiman kuivumisen ajaksi.

Kannen sisäpuolelle valmistin silkkityynyt samalla tavalla kuin vellumilokeron ja rasian pohjalle. Kanteen valmistettavat tyynyt mitattiin kaikilta reunoilta puolitoista senttimetriä pienemmäksi kuin lokerot, joten kansi mahtui tyynyineen rasian päälle.

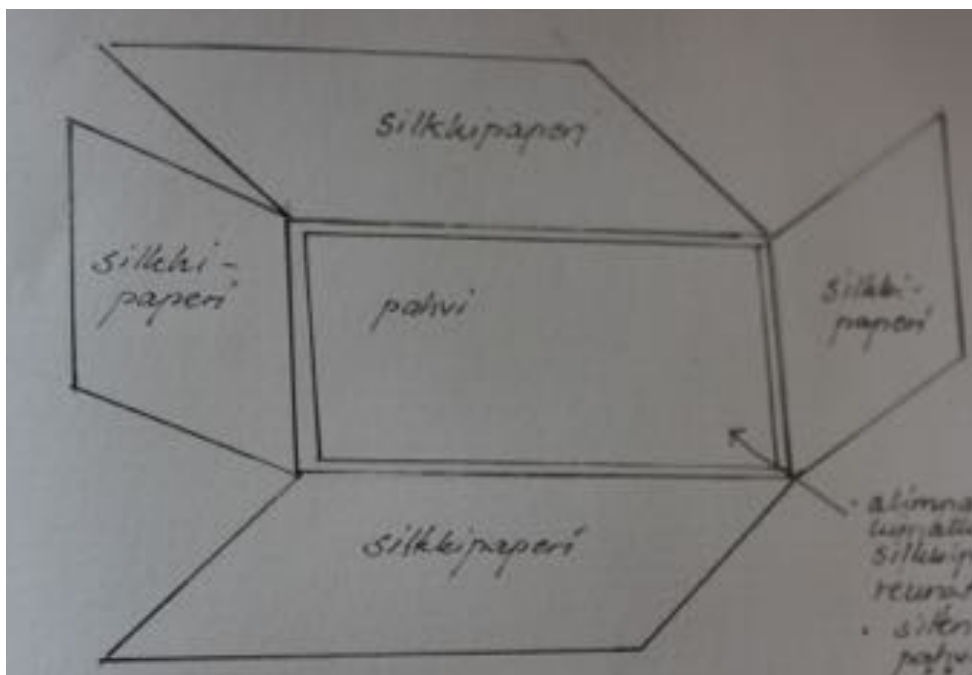

Kuva 23. Kannen tyynyjen mittaaminen lokeroiden mukaan.

Kuva 24. Kannen tyyny valmiina

3.7 Silkkipaperi

Kuva 25. Silkkipaperin reunat ovat liimattuina rasian pohjalla olevan tyynyn alle.

Silitin silkkipaperin silitysraudalla ennen kuin leikkasin sen neliöiksi. Leikkasin silkkipaperi siten, että neliöt olivat kaksi tai kolme millimetriä kapeampia kuin rasian pohja. Toiseen reunaan jätin muutaman senttimetrin kääntövaraa ja toisen reunan leikkasin pari senttimetriä lyhemmäksi kuin rasia. Näin silkkipaperi taittui kauniisti puvun päälle. Liimasin silkkipaperit pohjatyynyn alle. Olin ensin liimannut vanun pahviin kiinni, ettei se olisi liikkunut silkkiä kiinnitettäessä. Pahvi täytyi myös liimata rasian pohjaan kiinni, ettei se noussut reunoilta ylöspäin.

3.8 Silkkinauhat

Ostin hyvin valkoista, neljä senttimetriä leveää silkkinauhaa Tamperelaisesta nappikaupasta, Nappipuodista. Silkkinauhalla saisi käärön nostettua rasiasta sekä sitä voisi laittaa käärön ympärille pitämään kääröä rullalla edellä kertomani mukaan. Silkkinauha kannatti kiinnittää lokeron pohjatyynyn alle oikeaan reunaan, jotta oikeakätisen olisi helppo vetää käärö ylös nauhan avulla.

Kuva 26. Silkkinauha on liimattuna käärön oikeaan reunaan tyynyn alapuolelle.

Kuva 27. Kuva kastemekosta rasiassa sekä vellumikääröstä.

Kuva 28. Työ on valmis!

4 KASTE

4.1 Kastekäsky ja kasteen merkitys

Kastekäsky

”Minulle on annettu kaikki valta

taivaassa ja maan päällä.

Menkää siis ja tehkää kaikki kansat

minun opetuslapsikseni:

kastakaa heitä

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen

ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea,

mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa.

Ja katso minä olen teidän kanssanne

kaikki päivät maailman loppuun asti.”

(Matt.28: 18–20)

Mitä on kaste? Vastaus:

Kaste ei ole pelkkää vettä, vaan Jumalan käskyyn sisältyvä ja Jumalan sanaan yhdistetty vesi. Mitä sitten on tämä Jumalan sana? Se, minkä Herramme Jeesus Kristus lausuu Matteuksen viimeisessä luvussa:” Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.”

(Lutherin Vähä katekismus)

4.2 Kastemekon historiaa

Kapteeniluutnantti Pável Persson Juutin leski omisti Suomessa tiettävästi ensimmäiset ristiäisvaatteet vuonna 1649, jolloin lapset puettiin ensin kalliiseen ruskeaan kapaloviittaaan ja sen päälle puettiin kastemekko. Kastemekko on siihen aikaan ollut todennäköisesti suorakulmainen viitta, joka nauhoilla sidottiin lapsen kaulaan. Uusklassismin aikana 1700 – luvulla, jolloin ihailtiin antiikin aikaa, alettiin lapset pukea valkoiseen kastemekkoon. 1800 – luvulla kastepuvun vuoren tai silkkinauhojen värillä alettiin ilmaista lapsen sukupuoli.(<https://fi.wikipedia.org/wiki/Kastemekko>).

Käsityötieteestä väitellyt tohtori Outi Sipilä Itä-Suomen yliopistosta kertoo, että kastepukuja tehtiin ennen käsin, mutta 1800 – luvun loppupuolella ompelukoneet alkoivat yleistyä. Hän kertoo, että aatelisto ja varakas porvaristo alkoi käyttää valkoisia kastepukuja 1700–1800 –lukujen taitteessa. Silloin empire – tyyli tuli muotiin. Siinä tyyliissä naisten pukujen helma alkaa hyvin ylhäältä. (www.valomerkki.fi/kirkko-kaupunki-arkisto/kastemekko-kertoo-suvun-tarinan) Sukumme kastemekon malli on jääne empire-tyylisestä muotipuvusta. Pukumme päällyskankaan materiaali on haurasta harsomaista voileeta ja aluspuku on hennon turkoosinsinistä silkkiä. Puvun osti Synnöve Anita af Hällström pojalleen Karille 71 vuotta sitten. Koska kastemekomme on alkuperäinen pitseineen ja nauhoineen niinpä on se jo hyvin hauras, sitä on jouduttu usein korjaamaan.

Ristiäisiin lapsi yleensä puetaan valkoiseen kastemekkoon. Kristinuskossa valkoinen symboloi puhtautta ja iloa. Se on Jumalan rauhan, taivaallisen rauhan, sielullisuuden, ylönousemuksen, enkeleiden ja syntymän vertausväri. Raamatussa kuvataan Jumalallista pyhyttä sanoilla ”pesty villa”, ”puhdas pellava” ja ”lumi” ja puhutaan ”valkeasta vaatteesta”, kun viitataan puhtauteen. Valkoinen edustaa myös vilpittömyyttä, henkisyyttä ja onnea. Liturgisena värinä valkoista väriä käytetään kirkkovuoden suurina juhlapyhinä kuten jouluyönä ja joulupäivänä, loppiaisenä, mikkelinpäivänä, pääsiäisyönä sekä pääsiäispäivänä (Wikipedia.org/wiki/valkoinen).

Vauvan juhla

Valkea vauvanpyykki

kastepäivän aamuna

kuin juhlatliputus. Elli Hentilä, Juhlat lähestyvät

Yhden kuukauden ikäisissä silmissä

on vielä kevään utua.

Marraskuun huoneessa

viivähtää hetken valon kajastus.

En ehdi laskea sinun päiviäsi,

toinen syli löytää silmistäsi avaruudet

veden liikkeit, lintujen kirkkauden.

Niilo Rauhala, Juhlat lähestyvät

5 MITÄ TAIDE ON JA MITÄ SE VIESTII?

Kuvataiteilija ja taidegraafikko Pekka Hannula kertoo taiteen olevan uuden etsimistä, kaiken tavanomaisen ajattelun kyseenalaistamista. ”Taide syntyy luovuuden hedelmänä ja voi hyvin kun uusille asioille annetaan tilaa. Hapuilu ja uudet vaikutteet ovat luovan prosessin tärkein edellytys. Luovassa prosessissa syntyy kaaosta ja painetta, jota luovuus tarvitsee. Taiteen keinoin etsitään suuntaa ja selvitetään elämää. Teokset ovat kuin omia lapsia, joista on vaikea luopua”

(www.atelierhannula.fi/funktio.html).

Täysin vapaata taidetta ei ole olemassakaan, sillä omat maailmankuvat, lähtökohdat ja tärkeiksi koetut asiat vaikuttavat taiteilijan taiteeseen. Edelleen taiteessa” käsityön perinne on vahvasti läsnä, vaikka sitä on jatkuvasti kyseenalaistettu, ”mutta sisältö on tullut yhä tärkeämmäksi. Taide kertoo tarinaa, välittää tunnelmia ja herättää ajatuksia” (www.atelierhannula.fi/funktio.html).

Taide viestii ennen kaikkea kokijan omaa olemassaoloa. Mestarillinen taideteos saa katsojan kokemaan oman minuutemme ja arkisen olemassaolomme intensiteetillä, joka muuten ei olisi mahdollista (Pallasmaa 1993, 137). ”Taideteoksen taiteellinen ulottuvuus ei ole itse fyysisessä teoksessa – se on olemassa vain kokijan tajunnassa. Taideteoksen merkitys ei ole sen muodoissa, vaan muotojen välittämässä mielikuvissa ja niiden tunnevarauksissa ” (Pallasmaa 1993, 76). Ilja Repinin näyttelyssä taidekeskus Retretissä vuonna 1995 kokemus oli huimaava. Samoin oli Anselm Kieferin näyttelyssä Göstassa 1.11.2015. Millaisia tunnevarauksia minun taiteellinen lopputyöni aiheuttaa katsojassa ja kokijassa? Toivon, että joku inspiroituu työstäni.

6 MITÄ ON LUOVUUS?

Luovuus on sielunsa luovuttamista elämän syleilyyn ja sen kuiskauksen kuuntelemista (Lauri Sallinen; Hiljaisuudella on ääni).

Sternbergin ja Lubbartin mukaan ”luovuus on kykyä tuottaa työ, joka on sekä uusi, odottamaton ja omaperäinen että käytännöllinen ja soveltuva. ”Luovuudella on inhi-

millisen ekosysteemin ulottuvuuksia, se tarvitsee kasvualustan. Luovuus tarvitsee rohkaisevan ja kriittisen ympäristön elääkseen ja kasvaakseen. (Harrington 1999) Lawsonin mukaan ”luova ajatus on harvoin yhden tekijän tulos, vaan se on sosiaalisen vuorovaikutuksen ja luovan yksilön yhteistulos.” (Luovuus-Helsingin yliopisto. www.helsinki.fi/rkosken/luovuus)

7 TYÖHYVINVOINTI JA ARJEN TAIDE

Kirjassaan Kuvataide työhyvinvoinnin ja työtoiminnan tukena Cecilia von Brandenburg kertoo, että ”työn ilon pitäisi liittyä pikemminkin taiteeseen kuin tieteeseen. Työssä puhutaan kovia faktoja, mutta kun halutaan ilmaista työhyvinvointia, perusmetaforat löytyvät taiteesta ja ovat vaikeasti selitettäviä.” Jean-Christophen Ammannin mukaan ”länsimainen kulttuuri tulee etsimään tulevaisuudessa uudenalaisia arvoja. Ulkoisia päämääriä arvokkaammaksi muodostuvat sisäiset arvot, sisäiset päämäärät. Ihmisen on opittava kuuntelemaan itseään. Taiteilijat elävät tämän tilanteen kanssa kaiken aikaa. Taiteilijan tehtävähän on oman itsen tutkiminen nykyisyyden tietoisuudesta käsin” (von Brandenburg 2003, 22).

”Miten löytää oma käsiala? Mikä on kirjoittajan oma ääni? Olenko riittävän persoonallinen? Oma ääni löytyy vain paljon tehdessä ja kun kokeilee erilaisia tapoja. Art and fear – kirjan kirjoittajat David Bayles ja Ted Orland muistuttavat, että nykyään taiteen tekeminen merkitsee epävarmuudessa elämistä. Mielekkyyys taiteen tekemiseen on löydettävä tekemisestä itsestään” Kirjoittajat miettivät, että taide on karannut liian kauas käsityöläisyydestä, taiteen ollessa vain itseilmaisua, epäonnistuminen merkitsee sitä, että ihminen on köykäinen, huono. (Ahonen 2010, 20–21).

8 POHDINTAA

Tämä tehtävä osoittautui lopulta hyvin mielenkiintoiseksi. Työ on lisännyt innostustani tätä tehtävää kohtaan ja kehittänyt kalligrafista osaamistani. Aiheeni valmistaa rasia kastemekolle tuntui ensin kovin henkilökohtaiselta, mutta työ vei mennessään

ja innostuin yhä enemmän työn edetessä. Positiivisena asiana pidän myös sitä, että tämä työ on täysin käsityötä. Käsityö on hidasta ja kärsivällisyyttä koettelevaa. Kirjansidonnin kursseilla käydessäni olen huomannut, että hidas eteneminen tekee hyvää. Se kasvattaa kärsivällisyyttä ja antaa tilaa luovuudelle. Hiljaa luokassa yhdessä sitoessamme kirjojamme ilmapiiri on rauhoittava ja meditatiivinen. Olen tyytyväinen rasiaan. Siitä tuli siisti ja onnistunut.

Olen harrastanut ja opiskellut kaikenlaista taidetta koko elämäni, mutta kalligrafia on tullut melko myöhään elämääni. Ensimmäinen kosketukseni kalligrafiaan tapahtui vuosia sitten messuilla, jonka jälkeen liityin kalligrafiayhdistykseen ja aloitin opinnot Kankaanpään taidekoulussa. Tämä vuosia kestänyt opiskelu elämän kaikkien haasteiden keskellä on ollut välillä miltei ylivoimaista, mutta olen halunnut aina jatkaa uudelle kurssille ja inspiroitua yhä uudelleen.

Olen usein miettinyt, mitä tämä kohtaaminen messuilla on tuonut elämääni. Se on mahdollistanut pääsemisen useille mielenkiintoisille kursseille sekä pääsemisen useille opintomatkoihin tutustumaan puhutteleviin käsikirjoituksiin. Nyt tutkintoon johtavat opinnot ovat loppusuoralla. Lopputöiden näyttely pidettiin taidekoulun kampuksella 14.6.2016.

Uusia kalligrafisia projekteja on kehittynyt mielessäni ja ne odottavat vain aikaa toteutumisekseen. Jo Ryan sanoo kirjassaan, että ei tarvitse olla hyvä, jotta voi aloittaa...mutta pitää aloittaa, jotta voi tulla hyväksi. (Ryan 2009). Vellumissa käyttämäni italicin kirjaimia olen kyllä jo saanut ilokseni käyttää pyynnöstä myös kutsukortissa.

Opinnäytetyön seminaarissa opimme, että taidekoulu puolustaa omaa tietään hakevaa sekä antaa rohkeutta puolustaa omaa näkemystään. Hyvä taideteos on sellainen, joka koskettaa katsojaa. Samoin sanoo kuvataiteilija ja graafikko Pekka Hannula. Hänen mielestään täysin kylmäksi jättävä taide on epäonnistunutta. Toivon tämän työn koskettavan ja innostavan jotain henkilöä kokeilemaan vastaavaa omaa projektia. Nyt kun tutkin päättötyötäni, huomaan sen tulleen eri lailla läheiseksi itselleni. Katselen sitä aivan eri silmin ja olen onnellinen, että sain sen tehtyä. Se on suunniteltu ja toteutettu oman näkemyksen ja maun mukaan.

Kuten ohjaajamme sanoi, työn esillä pitäminen kutsuu tekemään ja inspiroitumaan. Se pitää paikkaansa. Järjestämällä työhuoneen kuntoon, tavarat paikoilleen ja esille valmiiksi seuraavaa työtä odottamaan on helppo jatkaa työtään. Samoin taukojen pitäminen sekä lepo antavat luovuudelle tilaa, aivot työskentelevät ja ratkaisevat ongelmia taukojen aikana. ”Levon periodit mahdollistavat ideoiden kypsymisen alitajunnassa.” (Varto, Saarnivaara & Tervahattu 2003, 76).

Kalligrafiaan liittynyt taidehistoria oli minulle huikea kokemus. Oli hieno kokemus istua auditoriossa ja kuunnella opettajamme Matti Velhonojan innostunutta selostusta eksyen väillä pitkälle sivupoluille sekä kuunnella toisten oppilaiden esityksiä. Jokainen meistä opiskelijoista saimme tehtäväksemme pitää auditoriossa esitelmän jonkin maanosan taiteesta. Osakseni tuli Uudempi Etelä-Amerikan taide. Sain tutustua upeaan ecuadorilaisen Oswaldo Guyasamin, perulaisen Jose Sanchezin, brasilialaisen Regina Silveiran sekä argentiinalaisen Emilio Tortin taiteeseen, jotka olivat kovin puhuttelevia.

Ewan Claytonin opetukset Kalligrafian Symposiumissa auttoivat ymmärtämään, miten kirjoituksen nopeus on vaikuttanut kirjainmuotojen kehittymiseen ja muuttumiseen. Mielenkiintoista oli kuunnella eri aikakausien musiikkia sekä katsella videotykillä näytettäviä rakennuksia. Konkreettisesti näimme miten musiikki, rakennustaide ja kirjoitus ovat historiassa kulkeneet käsi kädessä. Auditoriossa Tom Perkinsin tunneilla opimme kuvainnollisesti kirjainten mittasuhteista.

On ollut ilo tutustua teihin kaikkiin kurssikavereihin, sama intohimon karpänen on tainnut meitä puraista! Jos saisi esittää näin syksyllä jotain kuunneltavaksi, niin esittäisin Einojuhani Rautavaaran Cantus Arcticuksen upean ja samalla haikean joutsenten lähdön Limingan lahdelta lämpimämpiin maihin.

”Tulkaa te kaikki, jotka tätä jaloa alaa rakastatte ja aiotte astua ammattiin – tulkaa ja puukekaa yllenne tämä vaatetus: rakkaus, pelko, kuuliaisuus ja kestävyys. Jo niin varhain kuin suinkin voit hakeudu mestarin luo oppiin ja lähde hänen luotaan niin myöhään kuin mahdollista” (Cennini 1995, 22).

KIITOKSET

Ohjaavalle opettajalle Veiko Kespersaksille hyvästä opetuksesta

Koulutuspäällikkö Margit Niemiselle kaikenlaisesta avusta

Puolisolleni tuesta ja ymmärryksestä

Lapsille ja lapsenlapsille – ilahdutatte minua aina

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet:

Ahonen, Anu 2010. Metsän hiljaisuus. Esseitä luovuudesta ja taiteesta. Kustantaja: Books on Demand GmbH Helsinki, Suomi.

Airas, Annukka, Heiskanen, Topi & Uusitalo, Liisa. 1996. Kalligrafia Tekstausopas. WSOY:n graafiset laitokset, Porvoo.

von Brandenburg, Cecilia. 2003. Kuvataide työhyvinvoinnin ja tykytoiminnan tukena. Työturvallisuuskeskus, Helsinki.

Cennini, Cennino. 1995. Kirja maalaustaiteesta (Il Libro dell Arte Trattato della Pittura). Gummeruksen kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Heikkilä, Tuomas. 2009. Piirtoja ja kirjaimia, kirjoittamisen kulttuurihistoriaa keskiajalla. SKS:n toimituksia 1208, Tieto. Ws Bookwell, Porvoo.

Heiskanen, Topi & Uusitalo, Liisa. 2001. Kalligrafia, Historiallisia kirjainmalleja ja työmenetelmiä. Ws Bookwell Oy. Porvoo.

Kespersaks, Veiko. 2015. Historiallinen kurssi Kankaanpään taidekoulussa 16.5.2015.

Makkonen, Anna. 2002. Karheitä kertomuksia. Itseoppineiden omaelämäkertoja 1800 – luvun Suomesta. SKS, Tammer – Paino Oy.

Pallasmaa, Juhani. 1993. Maailmassaolon taide, kirjoituksia arkkitehtuurista ja kuvataiteista. Kustantaja: Painatuskeskus. Julkaisija: Kuvataideakatemia. Painatuskeskus Oy.

Pyhä Raamattu. 1992. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. 2 painos. Painopaikka: HarperCollins Manufacturing, Glasgow 1993.

Ryan, Jo. 2009. Kannustavia ajatuksia valmistuneelle. Gummerus Kustannus Oy.

Rusava, Paulo, toim. 1998. Juhlat lähestyvät, runoja ja säkeitä. Suomen Rauhanyhdistyksen Keskusyhdistys ry. Oulu

Sallinen, Lauri 2002. Hiljaisuudella on ääni. Toinen painos. Art House Oy. Helsinki. Paino: Ws Bookwell Oy, Porvoo.

Sukuyhdistys af Hällström. 2003. Yhteishenki ja yhteenkuuluvuus. Poimintoja af Hällström – suvun historiasta. Sukuyhdistys af Hällström r:n julkaisema sukukirja 70 – vuosijuhlan merkeissä 2003. Painopaikka Karprint Ky, Vihti.

Särkkä, Irma-Liisa & Siltalouppi, M. Sakari. 1985. Petter Hällströmin suku. Julkaisija: Petter Hällströmin Jälkeläisten Sukuyhdistys r.y. Gummerus Oy, Jyväskylä.

Varto, Juha, Saarnivaara, Marjatta & Tervahattu, Heikki. 2003. Kohtaamisia taiteen ja tutkimisen maastoissa. Akatiimi Oy. Hamina.

Sähköiset lähteet:

(www.atelierhannula.fi/funktio.html) Viitattu 24.10.2016.

luovuus-Helsingin yliopisto. www.helsinki.fi/rkosken/luovuus. Viitattu 24.10.2016.

tunnustuskirjat.fi/vahakatekismus.html#puhankasteen. Viitattu 30.11.2016.

www.valomerkki.fi/kirkko-kaupunki-arkisto/kastemekko-kertoo-suvun-tarinan. Viitattu 23.10.2016.

(Wikipedia.org/wiki/valkoinen). Viitattu 23.10.2016.

(<https://fi.wikipedia.org/wiki/Kastemekko>). Viitattu 24.10.2016.